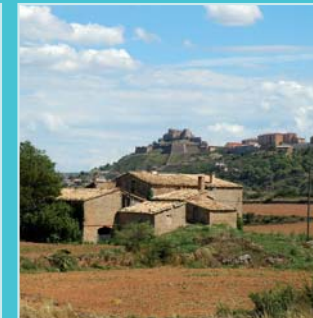

SANT JAUME DE CODONYET

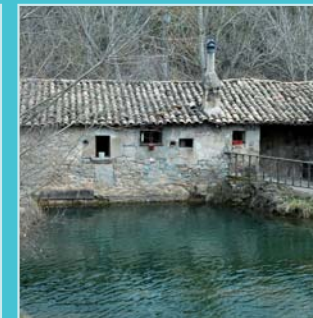
VALL DE COMA

LA LLUM

VALL DE NYÍTOLES

MOLÍ NOU

EL PAPERER

Notes i consells:

- És **ESSENCIAL** RESPECTAR TOT ALLÒ QUE ENS ENVOLTA, EL MEDI I LA GENT QUE VIU DE LA TERRA.
- Els itineraris transcorren per pistes forestals, vells camins i senders. Hi ha alguns trams curts de carretera.
- La distància s'ha mesurat amb les fraccions del comptaquilòmetres. Tot i així, pot haver-hi algun marge d'error.
- La dificultat s'ha catalogat en: baixa, mitjana, alta i molt alta, lligat al factor distància - desnivell.
- Amb l'ajuda del mapa i un xic d'orientació, podem escurçar l'itinerari per fer-lo més senzill.
- Vegeu les possibles opcions per escurçar el corresponent itinerari. *
- El temps per fer un itinerari és de mitja a una jornada, depenent del que ens hi entretinguem, de la condició física de cadascú i de si sorgeixen imprevistos.
- S'ha d'anar sempre proveïts de líquid –no llenceu envasos– especialment en les puntes de calor, a ple estiu.
- L'estada a Cardona ens permetrà combinar visites culturals i adequar els itineraris per a tothom.
- Els allotjaments rurals s'esmenten amb les inicials (AR).
- Recordarem sempre de posar-nos el casc i portar eines i elements de recanvi.
- És aconsellable portar el mapa i la brúixola com a complement.
- Amb el pas del temps, podem trobar possibles canvis en el territori (traçat i asfalt dels camins, edificacions, tancats amb zones de pastura ...) i que haurem de tenir en compte.
- Els tracks i els waypoints emprats amb les coordenades UTM, zona 31 corresponent a Catalunya, es poden descarregar des de: <http://www.cardona.cat/ca/turisme/camins-i-rutes-naturals>

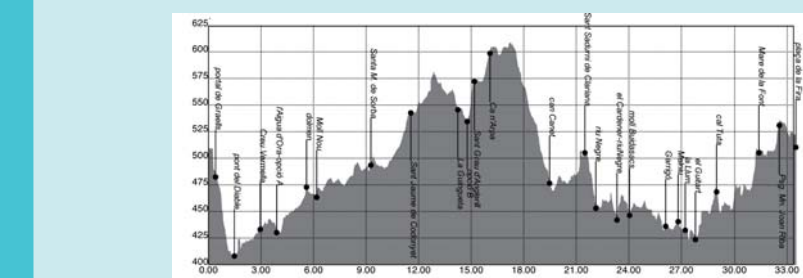
El camí d'Urgell o dels contrabandistes

Itinerari natural per gaudir en bicicleta de muntanya, a peu o a cavall que vol recuperar la memòria històrica a l'entorn de l'antic camí ral que menava a la Vall de Lord en direcció a la Seu d'Urgell a través de l'Aigua d'Ora. Un itinerari que va adquirir especial rellevància entre els segles XVII i XVIII, quan després de la Pau dels Pirineus (1659) les poblacions de la Catalunya nord sotmeses de nou al rei de França es van veure obligades a comprar només la sal del rei, que era d'inferior qualitat a l'acostumada de Cardona. La reacció dels ramaders locals i d'altres va ser abastir-se de la nostra sal mitjançant el seu contraban. I aquest va ser el camí triat pels traginers i mulaters per dur la sal fins a la frontera i creuar-la per a la seva posterior venda il·legal. D'aquí el seu altre nom com a camí dels contrabandistes.

SANT GRAU D'ANGLERILL

SANTA MARIA DE SORBA

* Opcions possibles per escurçar l'itinerari:

- A-** Pont de l'Aigua d'Ora: **Km 4,06** (wp.9): **girar a l'esquerra**, seguim la pista més planera, deixant de costat, a 0,15Km -*dreta*-, el camí a *Malniu* (GR-3) i el de Flotats a 0,5 km -*esquerra*-. Dipòsit de runes de *Malniu* 0,9 km. **Punt d'enllaç** amb el **km 27,43** (wp.39) de l'itinerari. **Continuem recte**.
Recorregut total aproximat; 12 km.
- B-** Sant Grau: **Km 15,1** (wp.22): **seguir recte** abans d'arribar a *Sant Grau* per sortir a la carretera de *Sorba* que prenem –S– uns 3,5 km fins a arribar al *Mas d'Heura*. **Punt d'enllaç** amb el **km 26,28** (wp.37) de l'itinerari. **Continuem recte**.
(Recomanable, però, ascendir primer a Sant Grau si ens convé escurçar el recorregut).
Recorregut total aproximat; 26 km.
- C-** Una altra opció si es vol evitar la pujada a *Cardona* a la tornada, i per a qui no estigui prou preparat, és deixar un vehicle de suport a la *Costa*-pont del Diable- i fer la tornada pel GR des de *Malniu*.
Segons el nivell o **per a la mainada**, podem escurçar l'itinerari i fer-lo de passejada pel *pla de les Hortes* fins a *Sant Salvador* i el *Molí Nou*. Podem també arribar a *Buidasacs* seguint el GR-3.
En ambdues opcions, podem refer el camí d'anada.

Fitxa tècnica
 Longitud: 34,4 km (*)
 Desnivell: 450 m
 Dificultat: Mitjana
 Punts d'aigua: Cardona, Sant Grau
 Temps aproximat: Mitja jornada

CARTOGRAFIA:

© Institut Cartogràfic de Catalunya

Cartografia propietat de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, la qual ha estat cedida per a aquesta publicació

© Institut Cartogràfic de Catalunya; Mapes comarcals de Catalunya 1:50.000, Bages, Berguedà i Solsonès

CRÈDITS:

El recull dels vuit itineraris ha estat realitzat entre el març del 2006 i el febrer del 2008

© Per a l'edició i continguts: Ajuntament de Cardona

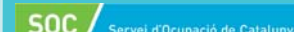
Textos, fotografies, gràfics, definició dels itineraris i treball de composició: Xavier Fabrés i Andreu

Apunt Històric: Andreu Galera i Pedrosa

Disseny i composició: Disseny gràfic Laura Serra

Correcció ortogràfica: Patrocini Sala

Edita:

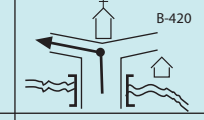

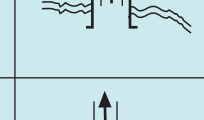
Amb el suport de:

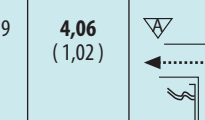
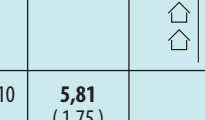

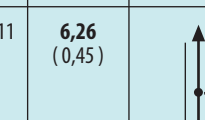
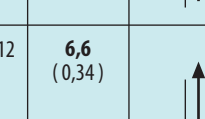
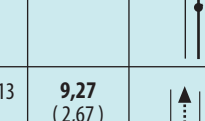
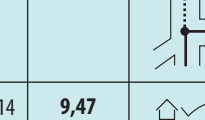
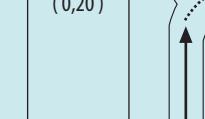
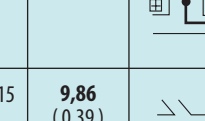
El camí d'Urgell o dels contrabandistes

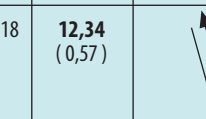
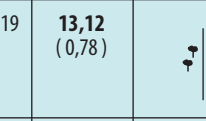
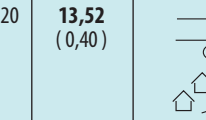
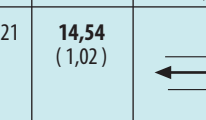
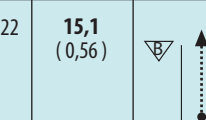

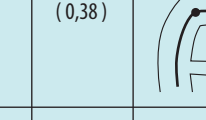
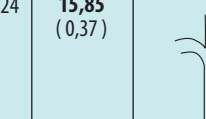
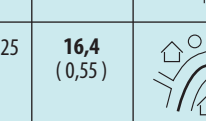
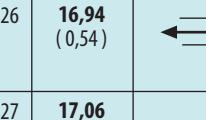

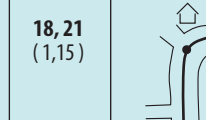
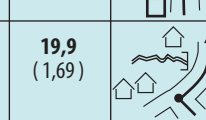
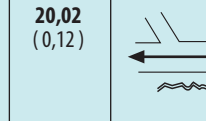
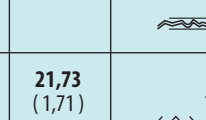
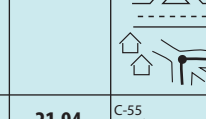
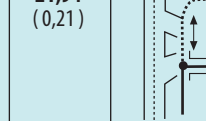
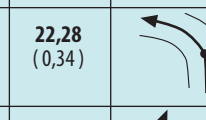
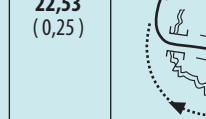
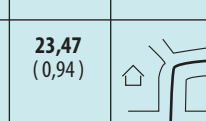
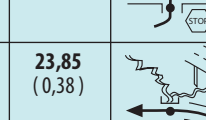
Sorba, Sant Jaume de Codonyet,
 Sant Grau d'Anglerill, Clariana
 de Cardener

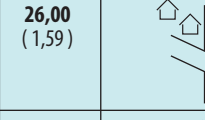
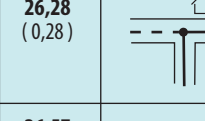
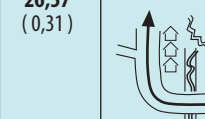
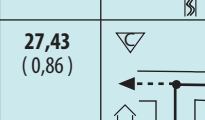
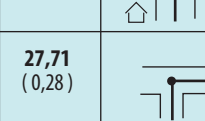
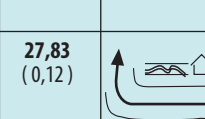
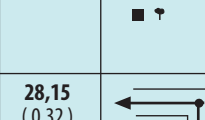
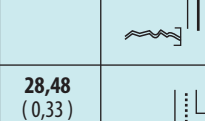
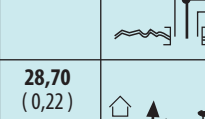

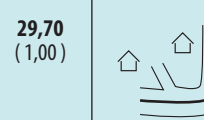
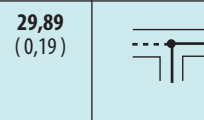
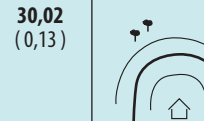

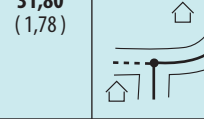
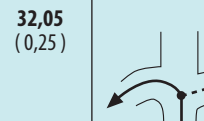
Núm.	Distància Km Total i (parcial)	Esquema	Descripció: 5, EL CAMÍ D'URGELL O DELS CONTRABANDISTES	Waypoint UTM Alçada (m)
1	0,00 (0,00)		PLAÇA DE LA FIRA, davant l'Ajuntament. Seguim cap a l'església de Sant Miquel (s. XIV), plaça del Mercat –porada-, c/ Escasany, c/ de Graells –pendent– on al capdavant podem veure a l'esquerra el Casal de Graells –gòtic– a tocar del portal de les antigues muralles.	1 390675 E 4641183 N 510
2	0,40 (0,40)		PORTAL DE GRAELLS (s. XIV). Únic portal de les antigues muralles que encara es conserva. Davallem pel raval de Sant Joan amb molta precaució.	2 390838 E 4641458 N 483
3	0,85 (0,45)		STOP. Gir a l'esquerra, carretera que seguim fins a just passar l'últim bloc d'habitatges (0,95 km). Girem a la dreta, nensem el corriol cimentat, en ziga-zaga, enllaç amb el GR-3. Passem per sota la C-55, i sortim a la carretera de Berga (B-420), que seguim pel lateral fins a l'entrada a la fàbrica.	3 390874 E 4641759 N 432
4	1,32 (0,47)		PONT DE SANT JOAN. Girem a la dreta abans de passar el pont damunt del Cardener. Ens apropem al pont del Diable, (s. XV) (1,48 km; 391015 E – 4641890 N; wp.5), davant de Cal Claret, antic polvorí. Podem veure una font a l'esquerra, a sota del marge. Des de sota del pont, podem seguir el camí de la dreta –SE– entre la carretera i el riu, fins a un corriol (1,60 km) on, a peu (100 m), seguint el marge del riu, podem apropar-nos al pou de glaç (391120 E – 4641770 N; wp.6). Després, refarem el camí vers el pont de Sant Joan.	4 390922 E 4641900 N 410
5	1,96 (0,64)		SANT JOAN DEL PONT, capella (s. XV). Girem a l'esquerra, camí d'asfalt –NW– a l'Aigua d'Ora i Sant Salvador. A la dreta deixem la carretera a Berga (B-420). <i>(Veure it. 1, Els molins de la sal).</i>	7 390874 E 4642002 N 412
6	2,05 (0,09)		BIFURCACIÓ. Seguim cap a la dreta entre parets de pedra, pel pla de les Hortes –barri de Segalers–. Deixem a l'esquerra Cal Mofa i una pista –GR.3– que continua cap al Paperer –antiga fàbrica tèxtil–. <i>(També és possible seguir el GR –corriol passat la fàbrica– ja que, per la dreta, hi enllacem més endavant).</i> Anirem avançant –NW–, deixant a dreta i esquerra els camins cap als diferents masos que anirem trobant.	
7	2,76 (0,74)		CRUÏLLA -passat el torrent de Galivart-, enllacem amb el GR, i seguim recte per la mateixa pista d'asfalt d'on venim. A l'esquerra, deixem Ca la Pastora i a la dreta, el camí a la Torre del Miqueló i Cal Sarri.	8 390139 E 4642449 N 425
8	3,03 (0,27)		CREU VERMELLA, mas que deixem a la dreta junt al camí a Cal Mestre. Avançem i, al costat esquerre, veiem una creu vermella al costat del camí a Cal Fuster (3,10 km) que deixem. <i>(Antigament la creu era de fusta, i els seus braços indicaven la direcció a Sant Llorenç de Morunys i Solsona).</i> Passem Cal Mitjancer (3,25 km) –esquerra– i, una vegada passat Ca la Pauleta, Cal Gravat i Cal Borni, deixem a la dreta la pista d'asfalt (3,9 km) que segueix a la Torre d'en Bofill –AR–. Seguim recte davallant un xic en direcció al pont sobre l'Aigua d'Ora.	

9	4,06 (1,02)		RIU AIGUA D'ORA, pont. Girem a la dreta, seguim curs del riu –N–. A l'esquerra deixem el GR-3 que segueix cap a Malniu. Avançem per l'ampla pista i passem pel costat de Sant Salvador (4,15 km) i la Sala (4,35 km), masos que deixem a l'esquerra. La pista giravolta un xic tot pujant i podem veure una creu (4,65 km) a l'esquerra, damunt del marge. Seguim tot serpentejant per la vall del riu, tram frondós esplèndid.	9 389660 E 4643545 N 431
10	5,81 (1,75)		CRUÏLLA. Continuem recte per l'ampla pista. ATENCIÓ, en aquest punt, si seguim uns 50m el camí de l'esquerra que puja un xic, sortirem a una clariana on podem deixar la bicicleta, i vorejant –gravera– per l'esquerra –N– podem veure, entre l'arbreda, el Dolmen de la Vinya del Joncar (390411 E – 4644545 N; wp.11). Després retornarem a la pista principal, deixant de costat el camí de la dreta que davalla cap al riu.	10 390359 E 4644493 N 465
11	6,26 (0,45)		EI MOLÍ NOU, a la dreta. Continuem recte per la pista principal. Però cal gaudir d'aquest entorn meravellós i veure el treball de l'home per aprofitar l'aigua. Bassa i molí (6,35 km) a tocar del riu. Més endavant, deixem un camí a la dreta (6,53 km) que voreja un conreu en direcció sud, per darrera del molí.	12 390506 E 4644866 N 462
12	6,6 (0,34)		DOLLS de l'Aigua d'Ora, a la dreta. Podem veure formacions capritxoses a les roques del riu, modelades pel pas de l'aigua al llarg del temps. Seguim avançant –N– i deixem una pista a l'esquerra cap a Farners (7,02 km) i, més endavant (7,52 km), una altra a la dreta que travessa el riu en un tram frondós.	13 390325 E 4644989 N 467
13	9,27 (2,67)		CRUÏLLA. Carretera d'asfalt –de l'esquerra ve de Cardona– per on seguim fins al pont –a la dreta– sobre l'Aigua d'Ora. Abans de continuar recte, passem el pont i ens desviem per anar a visitar Sorba (terme de Montmajor, Berguedà). Després retornarem a aquest punt.	14 389454 E 4647232 N 492
14	9,47 (0,20)		SANTA M. DE SORBA, a l'esquerra, una vegada passat el pont. A tocar de l'església, s'hi varen trobar sepultures funeràries d'època visigòtica –martirium de Sant Eudald (s. VI)–. Panoràmica excepcional cap al Port del Comte. Refem el camí, vorejant l'església per l'esquerra –E– per tenir una visió més detallada d'aquest entorn. Passem a tocar de Cal Taulé –esquerra– per sortir a la carretera de Gargalla (9,62 km) davant del camí a Cal Molner, davallem –SW– cap al pont de retorn al punt on ens hem desviat.	15 389502 E 4647338 N 493
15	9,86 (0,39)		PONT i cruïlla. Girem a la dreta –N–, continuem pel tram d'asfalt planer, per l'esquerra del riu. Avançem i passem per l'àrea de lleure Terracques (10,25 km), i més endavant deixem dos camins a l'esquerra (10,6 km), així com el mas de l'Hostalet (10,9 km) i granja a la dreta.	14
16	11,15 (1,29)		CRUÏLLA. Girem a l'esquerra –W– a Sant Jaume de Conodyet, Ca l'Agut i Cal Jordana –bústies i rètols indicadors– per l'ampla pista. <i>(La carretera segueix cap a Comabella, Navès i la Vall d'Ora).</i> Més endavant, deixem un camí a l'esquerra (11,27 km) passat un conreu.	16 389025 E 4648393 N 511
17	11,77 (0,62)		CA L'AGUT i CAL JORDANA, a l'esquerra. Girem a l'esquerra. Abans, però, seguim recte per visitar Sant Jaume de Conodyet al davant –50 m– (388459 E – 46448401 N; wp.18). Ampla visió de la part nord del Solsonès i sud-oest del Berguedà	17 388486 E 4648367 N 542

			<i>(Port del Comte, Serra de Busa, Tentellatge, Navès, Besora...).</i> Reculem per trencar a la dreta –SW– entre els masos de Ca l'Agut i Cal Jordana (11,87 km), per seguir entre conreus.	
18	12,34 (0,57)		BIFURCACIÓ. Seguim cap a l'esquerra, pista més planera. La de la dreta va a Duocastella, que veiem dalt la carena, i Navès. Més endavant (13,00 km), a la pujada, deixem un camí a l'esquerra amb herbei pel costat d'un conreu.	19 388115 E 4648159 N 553
19	13,12 (0,78)		CRUÏLLA. Seguim recte. Deixem el camí de la dreta que mena a la caseta de l'Agut, damunt del marge entre una clapa d'alzines i roures. Davallem per arribar davant de Cal Magi (13,43 km), i fem un gir a la dreta, deixant un camí i el mas a l'esquerra.	
20	13,52 (0,40)		CRUÏLLA, carretera de Cardona –esquerra– a Navès. La travessem i davallem –SW– per l'ampla pista d'asfalt cap al Pla d'Abella, la Guingueta i Sant Grau. Avançem i deixem a la dreta el camí a Cal Passavant (13,93 km) i passem pel Pla d'Abella (14,2 km), gran mas a l'esquerra.	20 387999 E 4647204 N 571
21	14,54 (1,02)		CRUÏLLA. Girem a l'esquerra –SE– pel camí del costat del torrent, just abans d'arribar a la cruïlla de la Guingueta –a la dreta–. Al fons i en la direcció que girem, podem veure Sant Grau. <i>(La pista d'asfalt que deixem continua cap a Sant Ponç).</i>	21 387145 E 4646721 N 547
22	15,1 (0,56)		CRUÏLLA. Girem cap a la dreta –S– tot pujant cap a Sant Grau, entre l'arbreda. <i>(*Opció d'escurçar l'itinerari: continuar recte fins a la carretera de Cardona, que prendrem fins a enllaçar l'itinerari a Mas d'Heura (26,28 km). Abans, però, es recomana visitar Sant Grau).</i> Avançem fins a arribar a una clariana (15,42 km) on la pista es bifurca, al costat d'una balma. Seguim recte per girar a la dreta i entrar a Sant Grau d'Anglerill, dalt d'aquest turó.	22 387560 E 4646400 N 536
23	15,48 (0,38)		SANT GRAU D'ANGLERILL (s. XIV). Voregem la casa –AR – pel costat dret –font–, i enllacem amb la pista (15,62 km) que hem deixat per sota del marge de la casa –W–. Magnífica panoràmica a tots els punts de la rosa dels vents, i balconada amb esplèndida vista de Cardona.	23 387494 E 464068 N 571
24	15,85 (0,37)		CRUÏLLA. Seguim recte. El camí de la dreta enllaça amb la pista d'asfalt que hem deixat, al costat del Pla d'Abella nou, mas que podem veure. Més endavant deixem un camí a l'esquerra (15,92 km) que davalla. Mirant recte, podem gaudir d'una magnífica vista del castell de Cardona i, al fons, el perfil de Sant Llorenç del Munt.	
25	16,4 (0,55)		CA N'ARPA, a l'esquerra. Seguim el camí que gira cap a la dreta –NW–, pel costat d'una bassa i pallissa.	24 386803 E 4645634 N 603
26	16,94 (0,54)		CRUÏLLA. Girem cap a l'esquerra per l'ampla pista d'asfalt que hem deixat a la Guingueta –dreta–.	
27	17,06 (0,12)		BIFURCACIÓ. Trenquem cap a l'esquerra –S– per la pista d'asfalt, que anirem seguint sense pèrdua. Deixem a la dreta la que fa cap al mas el Bernoi –AR– i Sant Ponç. Avançem i deixem els camins a dreta i esquerra que ens puguin sorgir, Can Joan (17,55 km) i bassa i camí a l'esquerra (18,1 km).	25 386405 E 4645944 N 597

28	18,21 (1,15)		CRUÏLLA. Girem a la dreta i deixem la pista de l'esquerra que es bifurca, cap a Cal Monner i el Soler de Clariana. Continuem davallant i deixem a l'esquerra els camins que fan cap a Garrigó (18,44 km) i, més endavant, un a la dreta (19,11 km). La pista amb fort pendent segueix la torrenera –W– cap a la vall del Cardener.	26 386230 E 4644950 N 577
29	19,9 (1,69)		MOLÍ DE CANET. Continuem recte passant entre la casa i les granges, per arribar al pont sobre el canal i, tot seguit, travessar també el pont sobre el riu Cardener.	
30	20,02 (0,12)		RIU CARDENER. Passat el pont, girem a l'esquerra –SE– seguim la pista d'asfalt –GR.3– fins a Clariana de Cardener. Deixem a la dreta el camí –amb tanca– per on continua el GR en direcció a Solsona, i un altre (20,07 km) amb tanques, passat el talús. Més endavant, deixem a l'esquerra el camí a la Rabassa (21,04 km), casa i explotació ramadera. Passem per sota d'una línia elèctrica. Deixarem, de costat, camins que sorgeixin a dreta i esquerra.	27 385108 E 4644829 N 472
31	21,73 (1,71)		CLARIANA DE CARDENER. Cruïlla carretera (C-55). Seguim cap a la dreta i passem pel mas subterrani, per anar a l'església de Sant Sadurní, a l'altre costat. Deixem a l'esquerra l'Ajuntament i Flotats –AR– i a la dreta, el camí que mena al cementiri i també fa cap a les restes de l'antiga església de Sant Serni i castell, dalt de l'espadat turó.	28 386015 E 4643614 N 507
32	21,94 (0,21)		CRUÏLLA. Abans de girar a la dreta, entrem de front pel camí que s'enfila un xic cap a la parròquia Sant Sadurní de Clariana (21,99 km; 386018 E – 4643476 N; wp.30). Balconada al sud, d'on podem albirar la confluència de les valls del riu Cardener i Negre. Refem el camí per continuar davallant per la pista d'asfalt, deixant un parell de camins a l'esquerra, no gaire fressats.	29 385982 E 4643522 N 502
33	22,28 (0,34)		BIFURCACIÓ. Continuem per la pista d'asfalt, i girem a l'esquerra –SE– per entrar a l'engorjat del riu Negre. Deixem a la dreta –W– la pista de terra més planera.	31 385880 E 4643359 N 483
34	22,53 (0,25)		RIU NEGRE. El travessem pel petit pont. Cruïlla (22,57 km), on girem a l'esquerra per una pista de terra i grava. A la dreta, fa cap a Borrelles. Avançem i tornem a passar el riu per un altre pont (22,62 km), seguim pel seu costat esquerre, tram força planer i agradable. Deixem camins no gaire marcats a dreta i esquerra.	32 385955 E 4643224 N 456
35	23,47 (0,94)		CRUÏLLA. Alerta! Carretera C-55. La travessem i seguim cap a la dreta –a tocar la gravera– per la pista que hi va paral·lela. Indicador GR-3, que seguirem un bon tram –SE–. Davallem fins a arribar a sota del pont de la carretera, on anirem girant a l'esquerra.	33 386654 E 4643373 N 460
36	23,85 (0,38)		RIU CARDENER que travessem per un petit pont. <i>(A la dreta podem veure l'aiguabarreig dels rius Cardener i Negre)</i> Avançem en pujada, per un conreu, seguint la traça del camí. Més endavant, deixem dos camins quasi seguits a l'esquerra. Nosaltres anirem seguint la vall de riu –SE/ E–, tram planer.	34 386887 E 4643155 N 445
37	24,41 (0,56)		CRUÏLLA a Buida-sacs. Continuem recte, però abans girem a la dreta per apropar-nos a l'antic molí i pont medieval (24,6 km; 387420 E – 4643291 N; wp.36 / 447 m). Paratge on el riu fa un meandre meravellós. Podem veure l'ermita de Santa Àgata (s. X), dalt d'un turó –W–.	35 387357 E 4643329 N 457

			Després refem el camí fins a la cruïlla on ens hem desviat (24,77 km) per continuar per la pista que seguïem. Podem trobar tanques per al bestiar. Avançem i deixem un camí a l'esquerra, a l'alçada d'una torre elèctrica (25,45 km) i d'altres que aniran sorgint no tan fressats.	
38	26,00 (1,59)		CAMP DELS CAPELLANS, mas a l'esquerra. El voregem per la dreta de la granja, i seguim recte per l'ampla pista que davalla un xic, per passar el torrent de Sant Grau i ascendir tot seguit. Deixem un camí a l'esquerra (26,23 km).	
39	26,28 (0,28)		CARRETERA A SORBA I NAVÈS que seguim cap a la dreta, passant pel davant del Mas d'Heura –serradora– Davallem fins a la cruïlla de Garrigó, just abans del pont damunt del Cardener, seguint encara el tram del GR.	37 388620 E 4643953 N 448
40	26,57 (0,31)		GIREM A L'ESQUERRA, i passem pel costat de Garrigó –Hostal Cardener– i la Jardineria Freixa –vivers– (26,65 km) a la dreta. Deixem una pista a l'esquerra, que ascendeix al parc de maquinària. Continuem recte, pel camí ombrívol del costat del canal, per sortir al que havia estat l'explotació d'àrids de Malniu. Ja podem albirar Cardona i el seu majestuós castell.	38 388821 E 4643717 N 435
41	27,43 (0,86)		BIFURCACIÓ. Trenquem a la dreta, (*) voregem aquest espai del dipòsit de runes de Malniu. Deixem el GR a l'esquerra. El camí fa una giragonsa tot davallant –S–. <i>(*Opció d'anar a l'esquerra, passant pel costat de la casa de Malniu tot seguint els senyals del GR i refer el camí d'anada fins a Cardona).</i>	39 389320 E 4643275 N 441
42	27,71 (0,28)		CRUÏLLA. Girem cap a la dreta –SW–. Entrada dipòsit runes. Deixem la pista de la dreta a Flotats i al pont de l'Aigua d'Ora. <i>(També possible enllaç amb el camí d'anada).</i>	40 389393 E 4643100 N 428
43	27,83 (0,12)		LA LLUM, central elèctrica d'on va arribar l'electricitat a Cardona. Seguim la pista que gira a l'esquerra –gran alzina i bassa–, davallem tot fent una giragonsa. Arribats al canal (27,98 km), seguirem recte per passar el pas sobre el Cardener, frondosa arbreda per darrera la central i refugi de la Societat de Pescadors de Cardona.	41 389293 E 4642972 N 428
44	28,15 (0,32)		CRUÏLLA. Atenció! C-55, carretera que travessem amb molta precaució, i seguim cap a l'esquerra en un curt tram, direcció Cardona. Passem pel costat d'una font a la dreta i d'una sitja de sal per al glaç.	42 389202 E 4642783 N 427
45	28,48 (0,33)		CRUÏLLA. Girem a la dreta –SW–. Deixem la carretera i seguim la pista de terra que entra al bosc. <i>(Indicador a Cal Guitart, Llobetó i Vilanova).</i>	43 389341 E 4642511 N 424
46	28,70 (0,22)		BIFURCACIÓ. Girem a l'esquerra per, tot seguit, trencar a la dreta pel camí no tan fressat, deixant la pista principal a Cal Guitart. Deixem el camí de la dreta que fa cap a Cal Llobetó i Vilanova. Avançem per tram frondós. Bifurcació (28,83 km) seguim a la dreta, amb herbei i planer –SW– entre el torrent de Guitart i la vall de Coma. Deixem a l'esquerra el que puja vorejant una paret de pedra. Podem trobar tanques i les restes de la Caseta a la dreta (29,53 km). Seguim avançant i la pista puja un xic tot girant –S–, on deixem, a l'esquerra, el camí al mas de Sant Ramon (29,62 km).	44 389199 E 4642336 N 435

47	29,70 (1,00)		CAL TUTA, a la dreta. Seguim recte en davallada entre el mas i els coberts, per anar a cercar la carretera de Coma.	45 388494 E 4641834 N 468
48	29,89 (0,19)		CRUÏLLA, carretera de Coma. Girem a la dreta i seguim un curt tram per l'asfalt, direcció Bergús –SW–.	46 388563 E 4641598 N 451
49	30,02 (0,13)		CRUÏLLA. Girem a l'esquerra –SE–. Deixem l'asfalt i continuem per la pista de terra, passant pel costat de Cal Ribas, Cal Passavant... i d'altres masos. Anirem ascendint a Cardona. Deixem de costat els camins als masos que anirem trobant: Torre del Cintana (30,55 km) a la dreta i Cal Bocanegra (31,13 km) a l'esquerra. Travessem el torrent de Cadenes i avancem entre conreus, per deixar a la dreta el camí al Catllar tot girant a l'esquerra. (31,31 km; 389103 E – 4641007 N; wp.47 / 474 m). Passem pel costat d'una barraca (31,5 km) a l'esquerra.	
50	31,80 (1,78)		CRUÏLLA. Pista d'asfalt que seguim cap a la dreta, en un sobtat tram de pujada. Just prenem aquesta pista, deixem a l'esquerra l'entrada d'un mas i, a la dreta, un refugi, a sota del marge. A l'esquerra, la pista segueix la vall de Nyitols, vers el Cardener.	48 389514 E 4641162 N 475
51	32,05 (0,25)		CRUÏLLA. Parc Mare de la Font. Seguim cap a l'esquerra –NE–. Abans, però, podem arribar-nos a la font (32,15 km) –dreta–. Anirem seguint la pista d'asfalt, deixant de costat les diferents entrades als masos que anirem trobant. <i>(Tal com hem arribat a la font, si continuéssim recte amb més pujada, sortiríem a l'ermita de la Pietat, davant de la Colònia dels Arquers, a la carretera del Miracle).</i>	49 389608 E 4640956 N 509
52	33,33 (1,28)		CARDONA, collet i cruïlla. Girem a l'esquerra, pugem i seguim pel passeig de Mn. Joan Ribà. Mirador de les Hortes. <i>(Opció d'entrar al centre de la vila, pel carrer de la Pietat, en pendent cap a l'esquerra).</i> Gran balconada cap al vessant nord, des d'on podem gaudir d'una visió fantàstica del territori que hem recorregut. Avançem, i passem pel davant de l'hospital de Sant Jaume (33,90 km; 390737 E – 4641374 N; wp.51), d'on podem admirar el castell amb la torre de la Minyona a primer terme. Seguim per la plaça Compte Viladomat fins a arribar a l'av. F. Moragas -a l'esquerra– que agafem tot davallant. Atenció!, a les cruïlles dels diferents carrers, zona de vianants. Continuem pel carrer Dr. Merli fins al carrer de Cambres on girem cap a l'esquerra fins a arribar a la plaça de la Fira.	50 390284 E 4641176 N 531
53	34,40 (1,07)		PLAÇA DE LA FIRA, davant l'Ajuntament, on finalitzem l'itinerari. <i>Ara només ens cal gaudir d'altres indrets d'aquesta vila tot passejant pels seus</i>	